

Monumentnummer*: 531173

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 21 december 2012
Kadaster deel/nr: 62107/52

Complexnummer

529576

Complexnaam

Deelen/Groot-Heidekamp

*Woonplaats**

Arnhem

*Gemeente**

Arnhem

*Provincie**

Gelderland

Locatiennaam

Arnhem

Locatieomschrijving

Deelen:Groot-Heidekamp

*Kadastrale gemeente**

ARNHEM

*Sectie**

A

*Kad. object**

1541

Appartement

Grondperceel

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding

Gebouw 44 ligt vrijstaand aan de westzijde van een ruime opstel- en wasplaats voor materieel, ten noorden van nummer 41 en evenwijdig daaraan, parallel aan de huidige Clément van Maasdijklaan, die de westgrens van Groot-Heidekamp vormt. De daknok strekt zich uit van zuid naar noord. Gebouw 44 is een in 1940-1941 als 'Regelbau' tot stand gekomen garage met vier dubbele garageboxen ten behoeve van de Fahrbereitschaft, en is op macroniveau onderdeel van een grote militaire vliegveldstructuur uit de periode 1940-1945, op mesoniveau van een complex van - op enige afstand van de in lineair en brinkdorppachtig verband geplaatste verblijfsgebouwen - in een rechthoekig geometrisch verband geplaatste gebouwen, en op microniveau van een complex van naar functie en vorm onderling verwante functionele panden. De garage is tegenwoordig in gebruik in een vergelijkbare functie en als opslaggebouw.

Omschrijving

Eenlaagse, bakstenen GARAGE in schoon metselwerk uitgevoerd op langgerekte, rechthoekige plattegrond en gedekt door een zadeldak met overwegend grauwe opnieuw verbeterde Hollandse pannen tussen puntgevels. De

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

naar de opstelplaats gekeerde oostelijke voor- of langsgevel is door vijf bakstenen muurdammen of penanten in vier dubbele open traveeën van gelijke breedte verdeeld; garagedeuren ontbreken. De westelijke achtergevel bevat per travee twee bouwsporen van dichtgezette, van oorsprong ronde en met rollaag uitgevoerde ventilatieopeningen. De blinde kopse gevels zijn voorzien van wit geschilderde houten windveren; aan de voorgevel een mastgoot. Het witgekalkte interieur, waarin veel van de oorspronkelijke witkalklaag resteert, wordt door drie, circa 1,25 m hoge, bakstenen scherfmuren verdeeld in vier dubbele stallingruimten voor acht voertuigen, met daarboven een open houten kapconstructie op basis van spanten en sporen en zonder beschot. Op de middelste scherfmuur een vanonder latere muurverf blootgelegde tekst: "Zu diesem Hause Mannlöcher sofort erkunden", hetgeen mogelijk wijst op een stalling van tanks. Op de achterwand idem: "Rauchen verboten".

Motivering

GARAGE van algemeen belang als herkenbaar onderdeel van een uit de Tweede Wereldoorlog stammend en door de Duitse bezetter als onderdeel van een groot militair vliegveld opgezet legerkamp, vanwege:

- architectuurhistorische waarde door de op lokale vormen geïnspireerde traditionalistische bouwtrant en de voor de bouwtijd kenmerkende uitvoering en detaillering,
- krijgs- en cultuurhistorische waarde als garage in een garagecluster in het legerkamp Groot Heidekamp ten behoeve van de "Fahrbereitschaft",
- stedenbouwkundige en ensemblewaarde door de inbedding in een op rechthoekige grondslag gevormde cluster van garages met voertuigopstelplaatsen, door de samenhang van en met het totale militaire vliegveldconcept en de ruimtelijke hoofdlijnen en onderdelen van het kampement, en door de onderlinge verwantschap van de hierbij toegepaste vormen.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Bijgebouwen

Functie